ARREST VAN HET HOF VAN 30 OKTOBER 1975 [1]

B. Galati tegen Landesversicherungsanstalt Schwaben (verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend door het Sozialgericht Augsburg)

Zaak 33-75

Samenvatting

Sociale zekerheid van migrerende werknemers — Invaliditeitsverzekering — Verzekeringstijdvakken — Samentelling — Omrekening in maanden — Tijdvak dat krachtens de wettelijke regeling van een Lid-Staat tot maanden wordt afgerond — Tijdvak in een andere Lid-Staat vervuld — Gelijke behandeling

('s Raads verordening nr. 574/72, art. 15, lid 3)

Waar een in de Bondsrepubliek Duitsland vervuld verzekeringstijdvak van meer dan een maand volgens de Duitse wettelijke regeling als een volle maand moet worden beschouwd, dient een volgens de wettelijke regeling van een andere Lid-Staat vervuld verzekeringstijdvak dat, ter fine van samentelling omgezet in maanden, in decimalen moet worden uitgedrukt, eveneens te worden herleid tot de naasthogere tijdseenheid — en derhalve tot hele maanden afgerond — ter voorkoming dat loontrekkenden aanspraken verliezen die zij in hun land van herkomst hebben verkregen.

In de zaak 33-75,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Sozialgericht te Augsburg in het aldaar aanhangig geding tussen

BENITO GALATI te Terrasini

en

LANDESVERSICHERUNGSANSTALT SCHWABEN te Augsburg

om een prejudiciële beslissing inzake de uitlegging van artikel 45, lid 1, van 's Raads verordening (EEG) nr. 1408/71 van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op loontrekkenden en hun

1 — Procestaal: Duits.

gezinnen, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen en van artikel 15, lid 3, van 's Raads verordening (EEG) nr. 574/72 van 21 maart 1972 tot vaststelling van de wijze van toepassing van verordening nr. 1408/71

wijst

HET HOF

samengesteld als volgt: R. Lecourt, President, R. Monaco en H. Kutscher, Kamerpresidenten, A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart en A. O'Keeffe (rapporteur), Rechters,

Advocaat-Generaal: G. Reischl
Griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

Overwegende dat de feiten, het procesverloop en de schriftelijke opmerkingen gemaakt krachtens artikel 20 van het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Economische Gemeenschap kunnen worden samengevat als volgt:

I — De feiten en het procesverloop

Het Sozialgericht te Augsburg heeft het Hof van Justitie bij beschikking van 27 januari 1975 gevraagd om een uitspraak inzake de navolgende vragen:

1. Vervalt bij de omrekening van in weken uitgedrukte verzekeringstijdvakken in tijdvakken die in maanden zijn uitgedrukt (artikel 15, lid 3, van verordening (EEG) nr. 574/72 van de Raad van 21 maart 1972 tot vaststelling van de wijze van toepassing van verordening (EEG) nr. 1408/71, PB nr. L 74 van 27 maart 1972) het eventueel resterende decimaalgedeelte, of dient dit bij de samentelling door het bevoegde orgaan als een volle, c.q. ingegane maand te worden beschouwd?
2. Dient artikel 45, lid 1, laatste zinsnede, van verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op loontrekkenden en hun gezinnen, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen te worden verstaan als een fictie in die zin dat aan de wachttijd toe te rekenen verzekeringstijdvakken in een andere Lid-Staat door het bevoegde orgaan zonder verificatie als eigen toe te rekenen verzekeringstijdvakken worden be-

handeld, dan wel mogen de in de andere Lid-Staat vervulde tijdvakken worden geverificeerd overeenkomstig de bepalingen die gelden voor het orgaan dat de uitkering vaststelt.

Verzoeker in het hoofdgeding is een in Italië wonende Italiaanse onderdaan, die in januari 1971 arbeidsongeschikt is geworden. Hij had in de Bondsrepubliek Duitsland 27 verzekeringsmaanden vervuld en in Italië — tot januari 1971 — 142 verplichte weekbijdragen gestort; vervolgens heeft hij met toestemming van het „Istituto nazionale della previdenza sociale" als voorzien in artikel 1 van het decreet nr. 1432 van 31 december 1971 (Gazzetta Ufficiale nr. 131 van 22 mei 1972, blz. 3859) voor twee weken (27. 6. - 4. 7. 1971) bijbetaald.

Verzoeker heeft verweerster primair verzocht om toekenning van een partiële rente krachtens de Duitse verzekering tegen „Erwerbsunfähigkeit", subsidiair „Berufsunfähigkeit". Op dat verzoek is op 14 augustus 1973 afwijzend beschikt op grond dat de voor die gevallen voorgeschreven wachttijd van zestig maanden niet zou zijn vervuld, ook niet wanneer de Italiaanse tijdvakken in aanmerking worden genomen. Verweerster betoogt dat weliswaar krachtens artikel 45, lid 1, van verordening (EEG) nr. 1408/71 de in Italië vervulde tijdvakken in aanmerking moeten worden genomen, maar dat van geval tot geval naar nationaal recht moet worden beslist of zulke verzekeringstijdvakken onder de wachttijd kunnen worden gebracht (volgens de paragrafen 1246, lid 3 en 1247, lid 3, van de Reichsversicherungsordnung (RVO) is dit slechts mogelijk met tijdvakken welke vóór de verwezenlijking van het verzekerd risico zijn vervuld en volgens haar paragraaf 1255, lid 8, wordt ter berekening van het pensioen alleen op voordien betaalde bijdragen acht geslagen).

Het Sozialgericht meent in de eerste plaats dat de oplossing moet worden gezocht in uitlegging van artikel 15, lid 3, van verordening nr. 574/72. Voor de vraag wat er moet gebeuren wanneer er bij omrekening van dagen in maanden decimaalgedeelten overblijven, acht het drieërlei oplossing mogelijk:

— de aangevangen maand buiten beschouwing laten (dat wil verweerster in het hoofdgeding);
— die maand voor de omrekening als volle maand behandelen (zoals in alle verzekeringsregelingen der Gemeenschap gebeurt);
— het in decimalen uitgedrukte tijdvak als een in Duitsland aangevangen maand behandelen en dan het volgens paragraaf 1250, lid 3, van de RVO verkregen getal afronden (de verwijzende rechter schijnt daarvoor het meest te voelen).

Het Sozialgericht wijst er anderzijds op dat de nadelen verbonden aan nietberekening der decimaalgedeelten alleen voortvloeien uit de verhuizing van de verzekerde werknemer en dat men in artikel 45, lid 1, van verordening nr. 1408/71 zulke nadelen nu juist heeft willen voorkomen.

De verwijzingsbeschikking is op 24 maart 1975 ter griffie van het Hof ingeschreven.

Overeenkomstig artikel 20 van het protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de EEG zijn er schriftelijke opmerkingen ingediend door verweerster in het hoofdgeding en de Commissie van de Europese Gemeenschappen.

Op rapport van de rechter-rapporteur en de advocaat-generaal gehoord heeft het Hof besloten zonder instructiemaatregelen tot de mondelinge behandeling over te gaan.

II — Bij het Hof ingediende schriftelijke opmerkingen

a) Opmerkingen van verweerster in het hoofdgeding

— De eerste vraag

Wanneer men overeenkomstig artikel 15, lid 3, van verordening nr. 574/72 en

artikel 13, lid 4, van verordening (EEG) nr. 4 van een zesdagenweek uitgaat, komt men door omrekening van de 142 „Italiaanse" weken uit op 32,77 maanden.

De EEG-verordeningen schrijven wel een bepaalde wijze van omrekening voor, maar geven geen speciale voorschriften voor de decimalen. De in Duitsland voorgeschreven wachttijd van 60 maanden is volgens artikel 15, lid 3, van verordening nr. 574/72 betreffende de wijze van omrekening van onder de wettelijke regeling van een andere Lid-Staat vervulde – en volgens artikel 45, lid 1, van verordening nr. 1408/71 in aanmerking te nemen – tijdvakken niet geheel doorlopen.

Volgens de officiële commentaar op dit artikel 15 is het, wanneer de volgens de wettelijke regelingen van twee of meer Lid-Staten vervulde verzekeringstijdvakken in verschillende tijdseenheden zijn uitgedrukt, van belang dat alle Staten bij *samentelling* uniforme omrekeningsregels volgen.

Waar voorschriften betreffende kleinere tijdvakken dan de in het betrokken systeem geldende tijdseenheid ontbreken, dient zulk een tijdvak ter berekening van verzekeringstijdvakken die overeenkomstig de wettelijke regelingen der andere Lid-Staten vervuld zijn, niet in aanmerking te worden genomen. De wetgever van de Gemeenschap heeft het ontbreken van een bepaling betreffende de mogelijkheid van afronding niet als een door hen te vullen leemte beschouwd.

De door verweerster in het hoofdgeding voorgestane wijze van omrekening is niet in het nadeel van de buitenlandse migrerende werknemers. Ook voor een Duitse verzekerde geschiedt de omrekening van verzekeringstijdvakken die volgens de Italiaanse wettelijke regeling zijn vervuld niet naar Duits recht, doch volgens voormeld artikel 15, lid 3. Artikel 51 van het EEG-Verdrag verlangt alleen dat werknemers door verplaatsing niet in het nadeel worden gebracht en mag niet verworden tot een aanvullende regel welke hun een voordeel doet toekomen. En dat zou hier het geval zijn: afzonderlijke berekening van verzekeringstijdvakken kan de migrerende werknemer bevoordelen wanneer het totaal bij omrekening dier tijdvakken nogmaals wordt afgerond.

De hier bepleite uitlegging van artikel 15, lid 3, ligt het meest in de lijn van het gelijkheidsbeginsel en de inspanningen welke de Lid-Staten zich hebben getroost om tot coördinatie te geraken.

– De tweede vraag

De rechtsvoorwaarden gesteld in de wettelijke regeling van een Lid-Staat (met name: de vervulling van de wachttijd en de verwezenlijking van het verzekerd risico naar Duits recht) mogen niet via een fictie tot toekenning van het recht op uitkering in een andere Lid-Staat leiden. Verordeningen nrs. 1408/71 en 574/72 bevatten zo min als verordeningen (EEG) nrs. 3 en 4 eigen voorschriften betreffende de wachttijd in de zin van de Duitse wettelijke regeling inzake de sociale verzekeringen. Dat is een gevolg van het feit dat niet alle Lid-Staten „van een wachttijd afhankelijke" uitkeringen kennen. Ten aanzien van de „wachttijd" is alleen het nationale recht doorslaggevend, ook al moet er in het raam der communautaire voorschriften met alle in de Lid-Staten vervulde verzekeringstijdvakken rekening worden gehouden. Zo goed als in artikel 28, lid 1, van verordening nr. 3 is voorzien dat „het orgaan van elk der Lid-Staten ... overeenkomstig de eigen wettelijke regeling [bepaalt] of de belanghebbende ... aan de voorwaarden voldoet om aanspraak te kunnen maken op de in die wettelijke regeling bedoelde uitkeringen", moet ook artikel 45, lid 1, van verordening nr. 1408/71, waarin naar artikel 28 wordt verwezen, in die zin worden uitgelegd dat de niet in Duitsland vervulde verzekeringstijdvakken in aanmerking moeten worden genomen als waren het volgens de Duitse wettelijke regeling vervulde tijdvakken. Wel degelijk zou volgens de Duitse voorschriften moeten

worden uitgemaakt of de „wachttijd" of grond van die tijdvakken als vervuld is te beschouwen.

Het aan de Duitse wettelijke regeling eigen begrip verwezenlijking van het risico is van fundamenteel belang. Het impliceert dat voor de vervulling van de wachttijd bij Berufsunfähigkeit en Erwerbsunfähigkeit alleen tijdvallen gelegen vóór de verwezenlijking van het risico in aanmerking mogen worden genomen. Anders dan volgens de Italiaanse wettelijke regeling het geval is, verwezenlijkt het risico der beroepsongeschiktheid zich onafhankelijk van de wil van de verzekerde, die die ongeschiktheid — door het aanvragen van pensioen — niet willekeurig kan vaststellen of „verschuiven". Maar de verordening der Gemeenschap inzake de sociale zekerheid zijn ook bedoeld om particulieren nadeel te besparen. Daaruit volgt dat een Italiaan in casu niet slechter mag worden behandeld dan een Duitser. Maar daarvan is hier geen sprake, immers voor beiden ligt de nadruk op het Duitse risico-beginsel. Mocht men artikel 45, lid 1, van verordening nr. 1408/71 willen uitleggen in de door de verwijzende rechter vorgestane zin, dan zou het resultaat zijn dat een Italiaan er als gevolg van de mogelijkheid met het risico te „schuiven" en via betaling van vrijwillige bijdragen de wachttijd vol te maken, beter aan toe zou kunnen zijn dan een Duitser. Ook zou die uitlegging leiden tot een conflict met het Duitse constitutionele recht, en wel met name met het gelijkheidsbeginsel van het Grundgesetz. Aan beschikking nr. 55 van de Administratieve Commissie, die heeft gediend tot uitlegging van artikel 28, lid 1 b, van verordening nr. 3, is geen enkel argument tegen handhaving van het Duitse risico-beginsel op het terrein van het gemeenschapsrecht te ontlenen. Volgens artikel 28, lid 1, juncto artikel 27 staat het aan het orgaan van elke Lid-Staat zelfstandig en overeenkomstig de eigen wettelijke regeling te beslissen of de voorgeschreven wachttijd is vervuld en of — en wanneer — het „invaliditeits" risico zich heeft verwezenlijkt.

Het in casu bevoegde orgaan kan dus de in een andere Lid-Staat vervulde tijdvakken aan de door haar toegepaste wettelijke regeling toetsen.

b) Opmerkingen ingediend door de Commissie

— De eerste vraag

In de in casu toepasselijke communautaire bepalingen wordt niet gezegd wat er met de bij omrekening overblijvende decimaalgedeelten moet gebeuren, waaruit volgt dat ze niet moeten worden ingekort of afgerond, doch als zodanig bij de samentelling in rekening moeten worden gebracht; in casu komt men dan op 59,77 maanden.

De vraag of de uitkomst van die samentelling voldoende is om aanspraak op pensioen te kunnen maken moet aan de hand van het nationale recht worden beantwoord. Wordt daarin de mogelijkheid tot afronding van decimalen opengelaten (zoals in paragraaf 1250, lid 3, van de RVO geschiedt), dan dienen de migrerende werknemers dezelfde rechten te hebben als de onderdanen van de betrokken Staat.

— De tweede vraag

De in artikel 45 gebezigde bewoordingen „alsof deze tijdvakken krachtens de door dat orgaan toegepaste wettelijke regelingen waren vervuld" mogen niet in die zin worden opgevat dat er aan de in dat artikel voorziene verplichting rekening te houden met in andere Lid-Staten vervulde verzekeringstijdvakken een beperking zou worden gesteld in die zin dat het bevoegde orgaan zou moeten nagaan of de buitenlands vervulde verzekeringstijdvakken ook volgens de door haar toegepaste nationale wettelijke regeling als vervuld zouden zijn te beschouwen.

Onder „tijdvakken" in artikel 45, lid 1, en omschreven in artikel 1, letter r, van verordening nr. 1408/71 zijn te verstaan perioden waarover bijdragen zijn betaald c.q. gedurende welke men tewerkgesteld

geweest is en die als verzekeringstijdvakken worden gedefinieerd of aanvaard door de wettelijke regeling waaronder zij zijn vervuld of geacht moeten worden te zijn vervuld, alsook alle daarmede gelijkgestelde tijdvakken, voorzover zij in die wettelijke regeling als gelijkwaardig aan verzekeringstijdvakken worden erkend. Het bevoegde orgaan moet dus te rade gaan met de wettelijke regeling waaronder die tijdvakken zijn vervuld. Tot een zelfde slotsom kwam het Hof in het arrest van 6 juni 1972 (Murru/Commission régionale d'assurance maladie de Paris, 2-72, Jurispr. 1972, blz. 333), ofschoon het in dat geval voor de migrerende werknemer gunstiger zou zijn geweest wanneer het bevoegde orgaan zich tot toepassing van zijn eigen wet beperkte. Men kan zich weliswaar afvragen of de kwestie van de toerekening van na verwezenlijking van het risico gestorte bijdragen nog wel behoort tot de problemen voor welker oplossing verordening nr. 1408/71 verwijst naar de wettelijke regeling van de plaats waar betrokkene is tewerkgesteld en of men hier niet te doen heeft met een probleem dat de omschrijving betreft van het begrip wachttijd in de zin van de paragrafen 1246, en 1247, lid 3, van de RVO — en mitsdien een probleem betreffende de uitlegging en toepassing van Duitse wettelijke voorschriften. Men zou dan echter, in strijd komen met het grondbeginsel van artikel 45, lid 1, en artikel 51 van het EEG-Verdrag. Het is ter verzekering van het vrije verkeer van werknemers niet voldoende wanneer aan migrerende werknemers eenzelfde behandeling wordt verzekerd als voor werknemers uit het land zelf is weggelegd; zij moeten bovendien worden beschermd tegen aan hun verplaatsing verboden nadelen of verliezen.

Wanneer er dus overeenkomstig artikel 1 van het Italiaans decreet van 31 december 1971 toestemming is verleend tot het storten van vrijwillige bijdragen in de invaliditeits- en ouderdomsverzekering, dan is het Duitse bevoegde orgaan bij betaling dier bijdragen, zelfs wanneer zij de tijd na de verwezenlijking van het risico betreffen, gehouden die bijdragen zonder verder onderzoek in aanmerking te nemen.

Overwegende dat verweerster in het hoofdgeding, vertegenwoordigd door de directeur Wanders, en de Commissie, vertegenwoordigd door de juridisch adviseur Koch, als gemachtigde, ter terechtzitting van 25 september 1975 mondelinge opmerkingen hebben gemaakt;

Overwegende dat de Advocaat-Generaal ter terechtzitting van 15 oktober 1975 zijn conclusie heeft genomen;

Ten aanzien van het recht

1 Overwegende dat het Sozialgericht te Augsburg bij beschikking van 27 januari 1975, ingekomen ter griffie van het Hof op 24 maart 1975, krachtens artikel 177 van het EEG-Verdrag twee vragen heeft gesteld inzake de uitlegging van gemeenschapsrechtelijke bepalingen betreffende de sociale zekerheid van zich binnen de Gemeenschap verplaatsende werknemers;

dat die vragen zijn gerezen in een geding dat bij de Landesversicherungsanstalt Schwaben was aanhangig gemaakt door een Italiaans onderdaan, verzoeker in het hoofdgeding, die in de Bondsrepubliek Duitsland 27 verzekeringsmaanden had vervuld en in Italië over 142 weken verplichte bijdragen

had gestort en bovendien over twee weken vrijwillig had betaald en zich een partiële rente krachtens de Duitse verzekering tegen Erwerbs- c.q. Berufsunfähigkeit wenste te zien toegekend;

dat verweerster in het hoofdgeding bedoeld verzoek heeft afgewezen op grond dat de ingeval van zodanig risico naar Duits recht te vervullen wachttijd van 60 maanden niet zou zijn doorlopen, ook niet wanneer met de in Italië vervulde verzekeringstijdvakken zou worden rekening gehouden;

dat zij met name heeft betoogd dat weliswaar bij toepassing van artikel 45, lid 1, van verordening nr. 1408/71 de in andere Lid-Staten vervulde verzekeringstijdvakken in aanmerking moeten worden genomen, doch dat alleen naar nationaal recht van geval tot geval mag worden bepaald of die verzekeringstijdvakken kunnen worden gebracht onder de wachttijd die na ommekomst aanspraak op de uitkering geeft;

2 Overwegende dat in de eerste plaats wordt gevraagd of het bevoegde orgaan voor de samentelling der verzekeringstijdvakken bij de omrekening van in weken uitgedrukte verzekeringstijdvakken in tijdvakken die in maanden zijn uitgedrukt (artikel 15, lid 3, van verordening (EEG) nr. 574/72 van de Raad van 21 maart 1972 tot vaststelling van de wijze van toepassing van verordening (EEG) nr. 1408/71, PB nr. L 74 van 27 maart 1972) niet met eventueel resterende gedeelten rekening dient te houden dan wel of die gedeelten als een volle, c.q. ingegane maand moeten worden beschouwd;

dat in de tweede plaats wordt gevraagd of artikel 45, lid 1, laatste zinsnede, van verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op loontrekkenden en hun gezinnen, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen moet worden verstaan als een fictie in die zin dat aan de wachttijd toe te rekenen verzekeringstijdvakken in een andere Lid-Staat door het bevoegde orgaan zonder verificatie als eigen toe te rekenen verzekeringstijdvakken worden behandeld dan wel of de in de andere Lid-Staat vervulde tijdvakken mogen worden geverifieerd overeenkomstig de bepalingen die gelden voor het orgaan dat de uitkering vaststelt;

3 Overwegende dat waar — naar door het Sozialgericht te Augsburg is betoogd — een in de Bondsrepubliek Duitsland vervuld verzekeringstijdvak van meer dan een maand volgens de Duitse wettelijke regeling als een volle maand moet worden beschouwd, een volgens de wettelijke regeling van een andere Lid-Staat vervuld verzekeringstijdvak dat, ter fine van samentelling omgezet in

maanden, in decimalen moet worden uitgedrukt, eveneens dient te worden herleid tot de naasthogere tijdseenheid — en derhalve tot hele maanden afgerond — ter voorkoming dat loontrekkenden aanspraken verliezen die zij in hun land van herkomst hebben verkregen;

4 Overwegende dat het op de eerste vraag te geven antwoord medebrengt dat de tweede vraag zonder voorwerp is geraakt;

Ten aanzien van de kosten

5 Overwegende dat de kosten, door de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening harer opmerkingen bij het Hof gemaakt, niet voor vergoeding in aanmerking komen en dat de procedure ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding als een aldaar gerezen incident is te beschouwen, zodat de nationale rechter over de kosten heeft te beslissen;

HET HOF VAN JUSTITIE,

uitspraak doende op de door het Sozialgericht te Augsburg bij beschikking van 27 januari 1975 gestelde vragen, verklaart voor recht:

Waar een in de Bondsrepubliek Duitsland vervuld verzekeringstijdvak van meer dan een maand volgens de Duitse wettelijke regeling als een volle maand moet worden beschouwd, dient een volgens de wettelijke regeling van een andere Lid-Staat vervuld verzekeringstijdvak dat, ter fine van samentelling omgezet in maanden, in decimalen moet worden uitgedrukt, eveneens te worden herleid tot de naasthogere tijdseenheid — en derhalve tot hele maanden afgerond — ter voorkoming dat loontrekkenden aanspraken verliezen die zij in hun land van herkomst hebben verkregen.

Lecourt Monaco Kutscher Donner Mertens de Wilmars
Pescatore Sørensen Mackenzie Stuart O'Keeffe

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op dertig oktober negentienhonderdvijfenzeventig.

De Griffier — De President

A. Van Houtte — R. Lecourt